

GOSPA BISTRICKA U NAZARETU

U bazilici *Santa Maria Anunziata* u Nazaretu hrvatski je nadbiskup msgr. *Franjo Kubarić* posvetio mozaikalno umjetničko djelo akademskog slikara profesora Josipa Resteka, koje će ubuduće biti trajno obilježje katolika Hrvata u Svetoj Zemlji. Zbilo se to 3. travnja 1978. u 11 sati prije podne u prisutnosti 65 svećenika i koju stotinu hodočasnika iz Hrvatske.

Mozaik veličine 200 × 150 cm postavljen je na kamenitoj stijeni cinkto-rija nove bazilike koju je arhitekt Muzeo projektirao tako što je odredio pojedina mjesta za obilježja svih katoličkih naroda. Profesor Restek izradio je silhuetu kipa Gospe Bistricke iznad crkve i okoliša s tekstrom: *Majko Božja, moli za hrvatski narod*. Valja reći da se tog djela ne moramo stidjeti, nego, naprotiv, možemo se ponositi njegovom čistoćom i ljepotom među djelima znanih umjetnika drugih naroda.

Djelo profesora Resteka sadržava već poznate elemente njegove umjetnosti: plemenita, srebrna sivila u podlozi intenzivnih boja, što žare i zrače zvjezdanim prostorom u pozadini Gospina predočenja. Boje su simboličnog značenja, zrakastog usmjerenja, crvenog, bijelog i plavog, sa žutim akordima svjetla koje zrači iz Gospina lika u sredini. Na takvoj pozadini nebeske erupcije svjetla pojavljuje se Gospa Bistricka, oblikom skromna i jednostavna, a iznad orisa bistrickog krajolika ističe se crkva koja stremi k nebu. Označena su i nebeska tijela u kretanju pa cijelina zrači energiju koja poput magnetnih silnica isijava ideju i razlog umjetnikova čina. U donjem desnom kutu naznačen je povijesni grb Hrvata.

Estetičko je, u iskusna umjetnika kao što je profesor Restek, lako pojmiti i kao etičko. Stav da ljepota ne služi, nego osvjeđočuje ideju — kad likovna tvar ili likovno sredstvo kojim se oblikuje umjetničko djelo ne čini ljepotu po zadanom motivu, nego motiv selezionira i sažima u jedinstvo tvarne i duhovne ljepote — nije drugo nego uistinu moralna snaga umjetnosti. U mozaiku Gospe Bistricke umjetnik svjesno otklanja formalističko i isprazno blještavilo mozaičkoga tipa. Tamo nema zlata (kojim se majstori mozaika često služe), ali ima likovne snage, koja uzdiže ideju u njezinu uznositoj i tvornoj skromnosti. Tako ćemo, između ostalog, razumjeti zašto na glavi Gospe Bistricke i maloga Krista nema kruna, koje pamtimo po kipu u svetištu Marije Bistricke. Budući da su krune naknadno postavljene, a nisu bile kad je kip nađen, umjetnik ih u svoje djelo ne ugrađuje, vraćajući Gospo Bistrickoj izvorni oblik i izgled. Umjesto vanjskog kraljevstva umjetnik nas usredotočuje na kraljevstvo Duha. Kip je tako oslobođen svega što bi možda bilo efemerno, a sačuvano je ono što je bitno i za nas trajno. Zaista, prilikom posjeta Jeruzalemu svaki će Hrvat-katolik u djelu profesora Resteka zateći i prepoznati dio vlastite domovine i vjere.

M.D.